

викидів (емісії) забруднюючих речовин і зменшення рівня шуму, електромагнітного та радіаційного випромінювання [2].

Скидання з повітряних суден шкідливих для здоров'я людей та навколишнього природного середовища речовин, відходів і матеріалів забороняється, крім випадків аварійної ситуації та виконання авіаційних хімічних робіт. Винні в таких діях особи несуть відповідальність згідно із законом.

Отже, можна зробити висновок, що відповідно до сучасного екологічного становища повітряного простору в Україні і світі потрібно дотримуватись відповідних норм законодавства, які здійснюють правове регулювання використання повітряного простору.

Література

1. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. №232/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/232/94-вр>

2. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>

3 Положення про використання повітряного простору України: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 р. № 401 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0755-08>

4. Охрана окружающей среды: Приложение 16 к Конвенции о международной гражданской авиации / ИКАО. – Монреаль, 2001. – 123 с.

УДК 347.82(043.2)

Черкавська Н. Р., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О. М.**, к.ю.н.

ДО ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ

Із здобуттям Україною незалежності почалась інституалізація суспільного життя в різних галузях та сферах буття держави. Так, у сфері повітряного простору прийнято основоположні нормативно-правові акти щодо регулювання його використання, а саме: Повітряний кодекс України. Відповідно до статті 1 Повітряного кодексу України, повітряний простір України – частина повітряної сфери, розташована над суходолом і водною територією України, у тому числі над її територіальними водами (територіальним морем), і

обмежена вертикальною поверхнею, що проходить по лінії державного кордону України. Згідно з його положеннями Україні належить повний і виключний суверенітет над повітряним простором України, що є частиною її території [1].

Повітряний кодекс України регулює правові основи діяльності у галузі повітряного простору. Державне регулювання діяльності та використання повітряного простору забезпечує гарантію безпеки авіації, інтересів держави, потреб економіки, потреб суспільства, національної безпеки у авіаційних роботах та повітряних перевезеннях.

Відповідно до Повітряного кодексу України структура повітряного простору України розробляється та затверджується уповноваженим органом з питань цивільної авіації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України, а в разі потреби – із заінтересованими державними органами, підприємствами, установами, організаціями відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації, документів Євроконтролю та вимог авіаційних правил України. Зміни до структури повітряного простору України вносяться на підставі пропозицій заінтересованих державних органів, підприємств, установ, організацій. Усі зміни затверджуються уповноваженим органом з питань цивільної авіації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України, а в разі потреби – з відповідними державними органами, підприємствами, установами, організаціями та публікуються в документах аеронавігаційної інформації.

Повітряний простір України та повітряний простір над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами покладена на Україну, визначається та встановлюється відповідно до стандартів та рекомендованої практики ІКАО, документів ЄВРОКОНТРОЛЮ, Повітряного Кодексу України, Положення про використання повітряного простору України та складається з таких структурних елементів: верхній район польотної інформації; 5 районів польотної інформації; диспетчерські райони та зони, військові ТМА, в яких здійснюється управління повітряним рухом відомчими органами УПР; аеродромні зони польотної інформації; зони аеродромного руху; спеціально виділені маршрути для перетинання державного кордону; повітряний простір вільних маршрутів; заборонені зони, зони обмеження польотів, небезпечні зони, учбові та тренувальні зони; зони з особливим режимом використання повітряного простору [2].

Повітряний простір України, що доступний для виконання польотів загального повітряного руху, поділяється на: 1) контрольований повітряний простір України обслуговування повітряного руху, в межах якого можуть надаватися в установленому порядку всі види обслуговування повітряного руху (диспетчерське, польотно-інформаційне, аварійне) відповідно до встановленої класифікації повітряного простору обслуговування повітряного руху; 2) повітряний простір України поза межами контрольованого повітряного простору обслуговування повітряного руху, де в установленому порядку забезпечуються польотно-інформаційне та аварійне обслуговування.

Актуальною прогалиною у праві з точки зору юридичної науки і практики є відсутність нормативного розмежування повітряного і космічного просторів. На думку Ю.С. Шемшученка та В.В. Семеняки, розв'язання проблеми делімітації повітряного і космічного просторів має відбуватися шляхом прийняття міжнародно-правової договірної норми на основі чітко вираженої згоди держав. Це потрібно здійснювати на підставі загальновизнаних принципів і норм міжнародного повітряного і космічного права, а також національного законодавства із забезпеченням суверенітету, територіальної цілісності та національної безпеки держав [3, с. 25].

Отже, правовий режим повітряного простору ґрунтується на визнанні повного і виключного суверенітету кожної держави над повітряним простором, що знаходиться над її територією. Інакше кажучи, національний повітряний простір входить до режиму повітряного простору, сфери повного і виключного суверенітету конкретної держави, тобто є невід'ємною частиною території держави, що перебуває під її винятковою юрисдикцією. При цьому держава самостійно визначає правовий режим національного повітряного простору згідно з нормами і принципами міжнародного повітряного права.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
2. Організація та управління (менеджмент) повітряного простору // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uksatse.ua/index.php?act=Part&CODE=311>
3. Шемшученко Ю.С. Делімітація повітряного і космічного просторів: основні теоретичні проблеми і практика / Ю.С. Шемшученко, В.В. Семеняка // Вісник НАН України. – 2014. – № 11. – С. 18-28.